

Nem tudnak dönteni a kispapok kivonulásáról.

Budapest, október 23. (Saját tudósítónk telefon-jelentése). Mig a parlamenti ülésében Vázsonyi elmondta nagy beszédét, addig a fájvédők, Nagyatádi és az egységes párti képviselők a válság megoldásáról tárgyaltak. Az egységes párti képviselők legnagyobb része azon van, hogy a párt egységét sikerüljön megtartani. Bethlen és Nagyatádi között a legközelebbi tárgyalások holnap, pénteken lesznek.

Nagyatádi hívei a Schandl—Örffy csoport-hoz azzal a kéréssel fordultak, hogy követeléseik teljesítése érdekében járjanak közbe az egységes pártban. A Schandl—Örffy-csoport, mely mintegy harminc tagot számlál, köztük sokorópátkái Szabó is, szívesen vállalta a közbenjárást. A csoport már ülésezett is, az üléstükön történeteket azonban a legnagyobb titokban tartják. Annyit megtudtunk, hogy egy öttagú bizottságot delegáltak a Nagyatádival való tárgyalásra. A Schandl—Örffy-csoport legjobban szeretné, ha visszállítanák a régi Nagyatádi—Rubinek-féle kispapártot. Ez azonban még időszertelen, mert biznak a megegyezésben.

Egy Nagyatádihoz igen közel álló politikustól a következőket hallottuk:

— A tárgyalások során követeléseinket mi 10

pontban foglaltuk össze. A mi részünkre a miniszterelnök eselleges ígéretei fellétlen garanciául szolgálnak. Nem célunk, hogy kormányt baktassunk, de ha nem tudják követeléseinket teljesíteni, akkor rajtuk mulik minden. Nagyatádi nem akar miniszter lenni, de mi ragaszkodunk az ő miniszterségéhez.

Rassay — Bethlenért.

Budapest, október 23. A Liget Klub csütörtök este társasvacsorát rendezett, amelyen Rassay Károly beszédet mondott. Beszédében egyebek közt hangoztatta, hogy a parlament folyosóján csütörtökön egy guerillecsoport vezére részéről elhangzottaknak nem tulajdonít nagy fontosságot.

— Nem tud örülni annak, hogy ma politikai válságot kell észlelnie, mert ez a válságot szerinte titokzatos erők, titokzatos célok érdekében idézték elő. A kormányelnök állítólagos elkedvetlenedése nem lehet megoldás. Neki a helyén kell maradni. Kéri Bethlent, teremse meg a nyugodt, békés élet attribútumait, csináljon a pártban tabula rasát, melynek ellenében megkapja a nagy szabadelvű tömegek támogatását.

Az egyetem orvosi kara levette a napirendről a hullabotrány ügyét.

Ismeretlen okok miatt elhalasztották a döntést. — A zsidó hallgatók továbbra sem vehetnek részt a bonctani gyakorlatokon.

Szeged, október 23. (Saját tudósítónktól.) A szegedi Ferenc József-tudományegyetem orvosi kara csütörtök délután rendkívüli ülést tartott, amelynek legfontosabb tárgya a hírhedt vált hullabotrány volt. A kar — dacára annak, hogy dr. Csengery János rektorának az egyetemi tanács szerdai rendkívüli ülésének lefolyásáról adott nyilatkozata szerint minden valószínűség megvolt arra, hogy az orvosi kar revokálni fogja a zsidó hallgatókat kizáró határozatát — mégis úgy határozott, hogy a kérdést leveszi a napirendről és a határozathozatalt bizonytalan ideig elhalasztja. Hogy mi volt ennek az érthetetlen állásfoglalásnak az indító oka, nem tudják, a kari ülések természetesen nem nyilvánosak, dr. Veress Elemér dékán pedig ridegen elzárkózik minden részletesebb felvilágosításra.

A döntés elhalasztásának véleményünk szerint csakis nagyon fontos oka lehetett, valami váratlan akadály, vagy újabb, súlyos természetű bonyodalom. A törvényellenes határozat visszavonására, amelynek meghozatala és végrehajtása még az egyetemi karok széleskörű autonómiájának kereteit is áttörte, meg lelt volna az egyetem orvosi karának minden oka és alkalma is lett volna ehhez a tisztességes visszavonuláshoz. A kar eljárása földtí ugyanis pálcát tört maga a kultuszminiszter is, amikor kijelentette, hogy a hullabotrány és a zsidó hallgatók ügye semmiesetre sem hozható egymással vonatkozásban, mert egy állítólagos törvénytelenséget törvénytelenséggel megtörölni az önbíráskodás jogán nem lehet. Tehát lett volna éppen elegendő oka a karnak a törvényellenes határozat visszavonására, de alkalma is lett volna hozzá, mert hiszen az egyetemi tanács rendkívüli ülésén megfelelő arányokat építettek a visszavonulás számára és a terepet is előkészítette a rektori nyilatkozat erre a tisztességes visszavonulásra.

Hogy a kar nem ragadta meg ezt az alkalmat, annak tehát csak nagyon nyomós oka és

magyarázata lehet. Sajnos, ezt az illetékes faktorok tartózkodása miatt nem ismerjük. Amikor érdeklődtünk a rendkívüli kari ülés lefolyásáról dr. Veress Elemér dékánál, csupán a következő felvilágosítást kaptuk tőle:

— A kar úgy határozott, hogy a kérdést leveszi a napirendről és a döntést bizonyos ideig fűggőben tartja. Lehet, hogy csak néhány nappal van szó.

— A zsidó hallgatók így nem láogathatják továbbra sem a bonctani gyakorlatokat? — kérdeztük.

— Nem.

— Mi az oka a döntés elhalasztásának?

— Arról nem nyilatkozhatom.

Tehát maradt minden a régiben. A botrány hullámai nem simultak el, csak megmerevedtek, pedig nem hisszük, hogy érdeke lenne a szegedi egyetemnek a botrány állandósítása.

A szegedi egyetem orvosi kara még most sem akar a törvény egyedüli útjára lépni, még most is retorzióval, tizedeléssel él és nem engedí azt a kevés számú fiatallembert sem tanulni, akiknek erre pedig a kurzus törvénye határozott jogot ad.

Ha az orvosi kar még mindig azt hiszi, hogy a szentegylet törvénytelenül járt el, akkor tegyen lépéseket a megtorlásra az egyesület felügyeleti hatóságánál, de ne lépjen törvénytelen utra, ne lépjen az önbíráskodás útjára. Klebelsberg kultuszminiszter mondotta tegnap, hogy más a hullabotrány ügye — és más ügy a zsidó egyetemi hallgatók ügye.

A szegedi egyetem orvosi kara ahelyett, hogy módot adna a legszélesebb határon belül mindenkinek a tanulásra, ahelyett megakadályozza azokat a kutatókban, a tanulóknban, akik orvosi diplomájukkal akarnak dolgozni Magyarországon.

Mindenesetre furcsa ez és a jövőben történeli krónikása föl fogja jegyezni, hogy 1924 ben volt egy olyan magyar egyetem, amely tanítás helyett megakadályozta a tanulást.

Fegyelmi vizsgálatot indítottak Gáspár Dezső ellen.

Mint testnevelő oktató állítólag megtagadta a szolgálatot.

Szeged, október 23. (Saját tudósítónktól.) Szeged város közigazgatási bizottsága csütörtökön délelőn rendkívüli ülést tartott a városháza bizottsági termében dr. Aigner Károly főispán elnökletével. A rendkívüli ülésnek egyetlen tárgya egy fegyelmi ügy volt, Gáspár Dezső elemi népiskolai tanító fegyelmi ügye. Gáspár Dezső elemi iskolai tanító neve nem ismeretlen sem Szeged város közönsége előtt, sem pedig a magyar pedagógusok előtt. Új számtantantási módszerével tette nevét ismertté és módszerével a legkomolyabb pedagógiai körök is elismeréssel foglalkoztak. Gáspár Dezső a számtantantantási módját egészen új alapokra fektette és

módszerének alkalmazásával az elemi népoktatás egyik legsúlyosabb problémájának megoldása válik lényegesen egyszerűbbé, könnyebbé és hozzáférhetővé a hat esztendő gyermekek számára, még pedig a számok megismerésének és megszeretésének problémája.

Gáspár Dezső elemi népiskolai tanítót a számok abszolút logikus és igazságos birodalmából most kiragadta az ugynevezett testnevelési törvény és arra kényszerítette, hogy a számok csendes tanítása helyett rangos vezényszavakkal rideg és merev testi gyakorlatokra tanítsa a fiatalokat.

A szegedi tanfelügyelőség annak idején sok más

kollégájával együtt őt is kiküldte arra a pár hetes tanfolyamra, amelyen oktatókat képeztek ki a testnevelésre. Gáspár Dezső végighallgatta és talán ki is tanulta az oktató tanfolyamot. A tanfelügyelőség azután a testnevelési törvényre való hivatkozással, amely kimondja, hogy mindazok a tanítók, akik elvégezték az oktató tanfolyamot, kötelesek aktív testnevelői oktató tisztséget vállalni, Gáspár Dezsőt is kirendelte az egyik levente-szakasz mellé — oktatónak. Gáspár Dezső eleget is tett a felhívásnak, pontosan megjelent a megjelölt helyen és szolgálatára jelentkezett a testnevelési felügyelőségénél. Hogy mi történt a jelentkezés alkalmával, annak megállapítása az elrendelt fegyelmi vizsgálatnak lesz a hivatása. A testnevelési felügyelőség ugyanis feljelentést tett a tanfelügyelőségénél Gáspár Dezső ellen. A feljelentés szerint Gáspár Dezső a jelentkezés alkalmával megtagadta az engedelmességet. Szenvedélyes hangon kifakadt az ellen, hogy még vasárnap délután is foglalkoztatni akarják és kijelentette, hogy a harctéren, ahonnan fél-tüdővel, rokkant-betegén jött haza, eleget tett már minden katonai kötelezettségének és szüksége van arra az egyetlen vasárnap délutáni pihenőre.

A tanfelügyelőség javaslatára a polgármester elrendelte Gáspár Dezső ellen a fegyelmi vizsgálatot, amelynek során Gáspár Dezső tagadta azt, hogy megtette volna a feljelentésbe foglalt kijelentéseket. A polgármester határozatát meg is felelőzte a közigazgatási bizottsághoz, amely a csütörtöki rendkívüli ülés keretében foglalkozott ezzel a kérdéssel. A közigazgatási bizottság Bárdoss Béla előadó javaslatára úgy határozott, hogy a felelőzést elutasítja és elrendeli a fegyelmi vizsgálatot annak a kérdésnek a tisztázása érdekében, hogy Gáspár Dezső megtette-e az inkriminált kijelentéseket? Gáspár Dezsőt különben nem függesztették fel állásától.

Macdonald mandátuma.

London, október 23. (Angol hiv. szikraszolg.) Macdonald miniszterelnök kerületében, a dél-walesi Aberavonban roppant heves a választási küzdelem. A miniszterelnök ellenjelöltjét, Williams kapitányt, akit liberális programmal lépettek fel, a konzervatívok is támogatják. A legutóbbi választáson Macdonald igen kis viszonylagos többséggel győzött. A választók javarésze a liberális és a konzervatív jelöltek körüli csoportosul. A miniszterelnök támogatására most a munkáspárt egész nehéz túlzérsége felvonult. Ma délután a miniszterelnök beszédet intézett Aberavon női választóihoz és sajnálatát fejezi ki azon, hogy nem töltheti egész idejét a saját kerületében.

Mégis távozni kell a Davidovics-kormányoknak?

Belgrád, október 23. A király ma este Davidovics miniszterelnököt és Petrovich belügyminisztert kihallgatásuk fogadta. A királyi palotából való távozásuk után a miniszterek az újságírók előtt kijelentették, hogy a horvát képviselők Zágrábban hozott éles határozata igen kínos benyomást tett Belgrádban mindazokra a politikai körökre, amelyek a horvátokkal való megegyezést őszintén kívánják. Radicsnak és párthíveinek mai fellépése a kormánypart helyzetét jelentékenyen megrendítette, úgy hogy a Davidovics kormány megmaradásának kilátásai a minimumra csökkentek.

Ludendorff — képviselőjelölt.

Berlin, október 23. (Saját tudósítónk telefon-jelentése.) Az egyes pártok ma kezdték meg jelöltjeik kijelölését. A német nemzetiek részéről Ludendorff jelölése befejezett tény, ugyancsak biztos Tirpitz jelölése is. A demokrata pártból kilépettek önállóan lépnek fel. A nemzeti liberálisok szintén önállóan fogják harcukat megvívni. A legújabb párt, az Asszonyok Pártja, szintén részvesz a küzdelemben, természetesen csak asszonyjelöltekkel. Eddig 12 párt fog egymással harcolni, de kilátás van arra, hogy ez a szám tetemesen meg fog növekedni.

Védelmi szövetség alakul Szerbia és Itália között?

Páris, október 23. A Matin belgrádi tudósítója hivatalos forrásból jelenti, hogy Mussolini a szerb királlyal a kormányválság megoldása után tervezett összejövetel alkalmával Olaszország és Jugoszlávia között védelmi szövetség megkötéséről megbeszélést fog folytatni. A szerződésben, amelyet a szerb királyi pártnak római látogatása alkalmával akarnak megkötni, biztosítani akarják a középeurópai státus-quot és az Adriai-tenger megteremtett rendjét.